2024/2787

31.10.2024

# KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2024/2787,

## 23. juuli 2024,

## millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2019/1009 seoses multšikile lisamisega koostisainete kategooriasse 9

**(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrust (EL) 2019/1009, millega kehtestatakse ELi väetisetoodete turul kättesaadavaks tegemise nõuded ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 1069/2009 ja (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2003/2003, ([1]) eriti selle artikli 42 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruses (EL) 2019/1009 on sätestatud ELi väetisetoodete turul kättesaadavaks tegemise nõuded. ELi väetisetooted võivad sisaldada ainult aineid, mis kuuluvad mõnda määruse (EL) 2019/1009 II lisa koostisainete kategooriasse (CMC). Selles määruses on sätestatud, et komisjon peab hindama multšikilede biolagunevuse kriteeriume, et lisada need koostisainena CMCsse 9. Komisjon tegi kõnealuse hindamise välisuuringu abil („uuring“) ([2]).

(2) Multšikilet kasutatakse selleks, et säilitada, parandada või kaitsta mulla füüsikalisi või keemilisi omadusi, struktuuri või bioloogilist aktiivsust. Multšikile võib aidata hoida vett mullas ja tõsta mulla temperatuuri ning sellel on põllukultuuride kasvule positiivne mõju. Multšikile kasutamine takistab umbrohtude kasvamist ning seega ei pea põllukultuurid umbrohuga päikesevalguse ja toitainete pärast konkureerima. Seega võiks multšikile kasutamine muuta väetiste kasutamise tõhusamaks. Multšikile kasutamine vähendaks ka herbitsiidide kasutamist ning aitaks saavutada eesmärgi, mis on seatud strateegia „Talust taldrikule“ teatises, st vähendada keemiliste pestitsiidide üldist kasutamist ja nendega seotud riske 2030. aastaks 50 %.

(3) Uuringust selgus, et turul on nii biolagunevaid kui ka mittebiolagunevaid multšikilesid, mida kasutatakse riigisisese kasutusega väetisetootena. Ette tuleks näha asjakohased nõuded, et lisada multšikile kujul esinevad biolagunevad polümeerid määruse (EL) 2019/1009 kohaldamisalasse. Biolagunevust tuleks hinnata nii mullas kui ka veekeskkonnas.

(4) Uuringuga loodi töövahend, et prognoosida polümeeride biolagunevuskäitumist matemaatilise mudeli abil ning näidata, milline on korrelatsioon katsetingimustes toimuva biolagunevuse ja liidu eri piirkondadele iseloomulikes looduskeskkondades toimuva biolagunevuse vahel. Seega hinnati uuringus mitmesuguseid tegureid, nagu mulla temperatuur, mulla pH, mulla veesisaldus, vee temperatuur ja muud polümeeri omadustega seotud tegurid (keemiline struktuur, kristallilisus, pind, paksus). Uuringu tulemusena tehti ettepanekud multšikile biolagunevuse kriteeriumide kohta mullas ja vees.

([1]) ELT L 170, 25.6.2019, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1009/oj.
([2]) Uuring, mille eesmärk on hinnata ELi väetisetoodetes katteainete või veesäilitusvõime või märguvuse suurendajatena kasutatavate polümeeride ja multšikilede biolagunevuse kriteeriume, ISBN 978–92-68-05051-7; doi:10.2873/23399.

(5) Mis puudutab mullas biolagunevuse kriteeriume, siis arvestades, et multšikile puhul puutub mullaga kokku suur kogus polümeere, tuleks nende biolagunevust tõendada maksimaalselt 24 kuu jooksul. Katseperioodi lühendamiseks tuleks lubada kiirendatud katsemeetodit. Uuring näitas piisavat korrelatsiooni tegelike tingimuste ja 25 kraadist kõrgemate temperatuuride vahel, mida kasutatakse tavapäraselt katsetingimustes. Katsetemperatuuri tõstmine näiteks 37 °C juurde kiirendab biolagunemist, kuid seda peetakse tegelike tingimuste mikrobioloogia ja keskkonnast sõltuvate tegurite mõttes siiski vastuvõetavaks. Uuringu käigus väljatöötatud töövahendi tulemused näitasid, et konkreetsetel juhtudel võib katseperioodi lühendada. Seepärast tuleks alternatiivse võimalusena võtta konkreetsetel tingimustel kasutusele kiirendatud katsed 37 °C juures, et tõendada 90 % täielikku lagunemist või mineraliseerumist.

(6) Veekeskkonnas biolagunevuse kriteeriumides tuleks arvesse võtta nii multšikile funktsiooni kui ka olemasolevaid katsemeetodeid. Multšikilet kasutatakse kokkupuutes mullaga selleks, et parandada või kaitsta mulla füüsikalisi või keemilisi omadusi, struktuuri või bioloogilist aktiivsust tavaliselt 12 kuu jooksul. Seega on multšikile kavandatud aeglaselt lagunema kokkupuutes mitmesuguste keskkonnategurite, eeskätt päikesevalguse ja vihmaga. Toimeperioodi jooksul vältimatult toimuv biolagunemine peaks olema piiratud, et multšikile täidaks oma otstarvet. Mis puudutab vees biolagunevuse olemasolevaid katsemeetodeid, siis need annavad usaldusväärseid tulemusi 12 kuu pikkuse ajavahemiku kohta. Seetõttu tuleks kehtestada veekeskkonnas biolagunevuse kriteeriumid, mis oleksid katseperioodil sellisel tasemel, et multšikile täidaks oma otstarvet, kuid mis tagaksid samas, et polümeerid ei akumuleeruks veekeskkonnas. Eeldatavasti jätkub biolagunemise protsess pärast 12 kuu pikkust katseperioodi ja jõuab 24 kuu jooksul pärast toimeperioodi 90 %ni. Olemasolevate katsemeetoditega ei saa täielikku lagunemist tõendada, kuid seda on siiski mõistlik eeldada, kui materjali biolagunemise potentsiaal on tõendatud ja jätkub selle kokkupuude samade keskkonnateguritega. Arvestades veekeskkonnas biolagunemise katsemeetodite väljatöötamiseks ja innovatsiooni toetamiseks tehtavat tööd, tuleks multšikiled, mille puhul on võimalik tõestada samu mullas biolagunevuse kriteeriume veekeskkonnas, siiski samuti lisada ELi ühtlustamiseeskirjade kohaldamisalasse.

(7) Tegelikes tingimustes kasutatakse multšikilet kokkupuutes mullaga. See ei peaks veekeskkonda jõudma. Kuigi multšikile osade jõudmist veekeskkonda ei saa täielikult välistada, on võimalikud riskid veekeskkonnale piiratud, sest asjaomased polümeerid jõuaksid veekogudesse alles pärast seda, kui need on juba hakanud mullas lagunema. Et potentsiaalseid riske veelgi vähendada, tuleks kehtestada märgistamisnõue, et hoiatada lõppkasutajaid mitte kasutama toodet veekogu lähedal ning pidama kinni puhvertsooni nõudest vastavalt väetiste kasutamise siseriiklikele meetmetele. Kui selliseid siseriiklikke norme ei ole, tuleb kinni pidada 3 meetri laiuse puhvertsooni nõudest. Ühtlasi peaks multšikile märgistus sisaldama juhiseid toote mulda viimise kohta pärast toimeperioodi, et hoida ära leostumine veekogudesse ja soodustada biolagunemist mullas.

(8) Võrdsete konkurentsitingimuste tagamiseks tuleks loetleda katsemeetodid, millega tõendada biolagunevuse kriteeriumide täitmist. Sellised katsemeetodid on sätestatud Euroopa ja rahvusvahelistes standardites ning on seega usaldusväärsed ja korratavad.

(9) Polümeerid, mis on juba lisatud CMCsse 9, peavad läbima taimekasvu suhtes ägeda toksilisuse katse, vihmausside suhtes ägeda toksilisuse katse ja nitrifikatsiooni inhibeerimise katse mulla mikroorganismidega. Selleks et tagada inimeste tervise ja keskkonna kõrgetasemeline kaitse, tuleks samu katseid kohaldada ka multšikiles kasutatavate polümeeride suhtes. Kuna multšikilet kasutatakse võrreldes muude CMCsse 9 kuuluvate polümeeridega suuremates kogustes, peaksid multšikile polümeerid läbima ka vihmausside suhtes kroonilise toksilisuse katse.

(10) Seetõttu tuleks määrust (EL) 2019/1009 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1*

Määrust (EL) 2019/1009 muudetakse järgmiselt.

(1) II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale;

(2) III lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.

*Artikkel 2*

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. juuli 2024

*Komisjoni nimel*
*president*
Ursula VON DER LEYEN

*I LISA*

Määruse (EL) 2019/1009 II lisa II osa jaotist „CMC 9: MUUD POLÜMEERID KUI TOITAINEPOLÜMEERID“ muudetakse järgmiselt.

(1) Lisatakse järgmine punkt 1a:

„1a. Jaotisesse PFC 3 kuuluv ELi väetisetoode võib sisaldada polümeeri multšikile kujul.“

(2) Lisatakse järgmine punkt 2a:

„2a. Punktis 1a osutatud multšikiles sisalduv polümeer peab vastama käesoleva lisa 2. liites sätestatud biolagunevuse kriteeriumidele.“

(3) Punkti 3 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Punkti 1 alapunktides a ja b ning punktis 1a osutatud polümeeride suhtes ei avalda polümeer ega selle lagunemise kõrvalsaadused ELi väetisetoote põhjendatult eeldatavate kasutamistingimuste korral üldiselt kahjulikku mõju loomade või taimetervisele või keskkonnale. Punkti 1 alapunktides a ja b ning punktis 1a osutatud polümeerid läbivad taimekasvu suhtes ägeda toksilisuse katse, vihmausside suhtes ägeda toksilisuse katse ja nitrifikatsiooni inhibeerimise katse mulla mikroorganismidega järgmiselt:“.

(4) Lisatakse järgmine punkt 4:

„4. Punktis 1a osutatud polümeer läbib vihmausside suhtes kroonilise toksilisuse katse selliselt, et:

a) pärast 28 päeva pikkust inkubatsiooniperioodi ei tohi katsematerjaliga kokku puutuvas mullas täiskasvanud vihmausside täheldatud suremus ja ellujäänud täiskasvanud vihmausside biomass erineda rohkem kui 10 % võrreldes näitajatega vastava kontrollmulla puhul, millel puudub kokkupuude katsematerjaliga;

b) pärast 56 päeva pikkust inkubatsiooniperioodi ei tohi katsematerjaliga kokku puutuvas mullas täheldatud järglaste arv erineda rohkem kui 10 % võrreldes näitajatega vastava kontrollmulla puhul, millel puudub kokkupuude katsematerjaliga.

Tulemused loetakse kehtivaks üksnes siis, kui kontrollides (st kontrollmullas)

a) ei ole täiskasvanud vihmausside täheldatud suremus pärast 28 päeva pikkust inkubatsiooniperioodi rohkem kui 10 %;

b) on igas paralleelproovis (mis sisaldab 10 täiskasvanut) pärast 56 päeva pikkust inkubatsiooniperioodi vähemalt 30 järglast ja

c) sigivuse variatsioonikordaja on kuni 30 %;“.

(5) Lisatakse 2. liide.

*„2. liide*

**Jao CMC 9 punktis 1a osutatud polümeeride biolagunevuse kriteeriumid**

1. Jao CMC 9 punktis 1a osutatud multšikiles sisalduvate polümeeride biolagunevust tõendatakse kahes järgmises keskkonnakomponendis:

a) 1. komponent: muld;

b) 2. komponent: mage-, suudme- või merevesi ning vee ja sette piirpind.

2. Polümeer peab vastama järgmistele tingimustele:

a) 1. komponendis:

(1) täielik lagunemine vähemalt 90 % võrreldes võrdlusmaterjali lagunemisega 24 kuu jooksul, millele lisandub toote etiketile kantud toimeperiood, või

(2) mineraliseerumine vähemalt 90 % mõõdetuna tekkinud süsihappegaasina ($CO_2$) maksimaalselt 24 kuu jooksul, millele lisandub toote etiketile kantud toimeperiood;

b) 2. komponendis:

(1) täielik lagunemine vähemalt 30 % võrreldes võrdlusmaterjali lagunemisega 12 kuu jooksul või

(2) täielik lagunemine vähemalt 90 % võrreldes võrdlusmaterjali lagunemisega 24 kuu jooksul, millele lisandub toote etiketile kantud toimeperiood.

3. Selleks, et tõendada vastavust punkti 2 alapunktis a sätestatud biolagunevuse kriteeriumidele, tuleb kasutada üht järgmistest katsemeetoditest:

a) EN ISO 17556:2019. „Plastics – Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials in soil by measuring the oxygen demand in a respirometer or the amount of carbon dioxide evolved“ („Plast – plastmaterjali lõpliku aeroobse biolagunduvuse määramine pinnases respiromeetris hapnikutarbe mõõtmise või vabanenud süsihappegaasi mõõtmise teel“).

b) ISO/CD 23517:2021. „Plastics – Soil biodegradable materials for mulch films for use in agriculture and horticulture“ („Plast – põllumajanduses ja aianduses kasutatava multšikile mullas biolagunevad materjalid“);

c) ASTM D5988-96:2018. „Standard Test Method for Determining Aerobic Biodegradation in Soil of Plastic Materials“ („Plastmaterjalide lõpliku aeroobse pinnases biolagunevuse määramise standardne katsemeetod“).

4. Kui temperatuurivahemikus 25–37 °C ei toimu faasiüleminekut (klaasisiire või sulamine), võib punkti 3 alapunktide a, b ja c kohaste katsete temperatuuri kohandada 37 °C kraadile.

Sellisel juhul loetakse punkti 2 alapunktis a sätestatud asjakohane kriteerium tõendatuks, kui polümeer vastab järgmistele tingimustele:

a) täielik lagunemine või mineraliseerumine vähemalt 45 % punkti 2 alapunktis a viidatust eraldi katses 25 °C juures 10 kuu jooksul, kusjuures lagunemine või mineraliseerumine jätkub ja platoofaas ei ole veel käes, kui just lagunemine või mineraliseerumine ei ole jõudnud vähemalt 90 %ni, ja

b) ühele järgmistest kriteeriumidest:

i) täielik lagunemine vähemalt 90 % võrreldes võrdlusmaterjali lagunemisega 10 kuu jooksul, millele lisandub toote etiketile kantud toimeperiood, või

ii) mineraliseerumine vähemalt 90 % mõõdetuna tekkinud süsihappegaasina ($CO_2$) maksimaalselt 10 kuu jooksul, millele lisandub toote etiketile kantud toimeperiood;

5. Selleks, et tõendada vastavust punkti 2 alapunktis b sätestatud biolagunevuse kriteeriumidele, tuleb kasutada üht järgmistest katsemeetoditest:

a) EN/ISO 14851:2019 „Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials in an aqueous medium. Method by measuring the oxygen demand in a closed respirometer“ („Plastmaterjali lõpliku aeroobse biolagunduvuse määramine vesikeskkonnas. Suletud respiromeetris hapnikutarbe mõõtmisel põhinev meetod“);

b) EN/ISO 14852:2021 „Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials in an aqueous medium. Method by analysis of evolved carbon dioxide“ („Plastmaterjali lõpliku aeroobse biolagunduvuse määramine vesikeskkonnas. Vabanenud süsinikdioksiidi analüüsil põhinev meetod“);

c) ASTM D6691:2018 „Standard Test Method for Determining Aerobic Biodegradation of Plastic Materials in the Marine Environment by a Defined Microbial Consortium or Natural Sea Water Inoculum“ („Plastmaterjali lõpliku aeroobse merekeskkonnas biolagunevuse määramise standardne katsemeetod kindlaksmääratud mikroobirühmade või loodusliku merevee inokulaadiga“);

d) EN/ISO 19679:2020 „Plastics – Determination of aerobic biodegradation of non-floating plastic materials in seawater/sediment interface – Method by analysis of evolved carbon dioxide“ („Plast – mitteheljuva plastmaterjali aeroobse biolagunduvuse määramine merevee ja mereveesette piirpinnal – vabanenud süsinikdioksiidi analüüsil põhinev meetod“).

e) EN/ISO 18830:2017 „Plastics – Determination of aerobic biodegradation of non-floating plastic materials in seawater/sandy sediment interface – Method by measuring the oxygen demand in closed respirometer“ („Plast – mitteheljuva plastmaterjali aeroobse biolagunduvuse määramine merevee ja liivase sette piirpinnal – suletud respiromeetris hapnikutarbe mõõtmisel põhinev meetod“).

6. Katsetes võib kasutada polümeere mis tahes järgmises vormis:

a) turule lastav kile;

b) jahvatatud kile pulbri kujul.

7. Võrdlusmaterjalina võib kasutada järgmisi materjale:

   a) positiivsed kontrollproovid: biolagunevad materjalid, nagu mikrokristalne tselluloosipulber, tuhavabad tselluloosfiltrid või polü-β-hüdroksübutüraat;

   b) negatiivsed kontrollproovid: biolagunematud polümeerid, nagu polüetüleen või polüstüreen.“

*II LISA*

Määruse (EL) 2019/1009 III lisa I osa punkti 1 lisatakse punkt fa:

„fa) II lisa II osa jaotise CMC 9 punktis 1a osutatud polümeeri sisaldavate PFCsse 3 kuuluvate toodete puhul:

a) ajavahemik, mille jooksul pärast kasutamist täidab mullaparandusaine oma otstarvet („toimeperiood“) ja mis ei tohi olla pikem kui kahe kasutamiskorra vaheline aeg vastavalt käesoleva punkti alapunktis d osutatud kasutamise juhendile;

b) juhised kasutada toodet kooskõlas väetisetoodete puhul nõutavate puhvertsoonidega vastavalt asjaomastele siseriiklikele normidele või kui selliseid norme ei ole, siis kasutada toodet vähemalt 3 meetri kaugusel mis tahes pinnaveekogust;

c) juhised järgida pärast multšikile toimeperioodi lõppu nende käitlemise riiklikke meetmeid või kui selliseid meetmeid ei ole, siis viia toode pärast toimeperioodi mulda ja hoida seda maetuna;“